

TAPIO

**Metsänhoidon
suositusten
mukainen
tuottava
metsätalous**

Kalle Vanhatalo

Metsänomistajien metsäpäivä
Pieksämäellä 28.3.2026

Millainen sinä olet metsänomistajana?

Ajattele hetki
metsäomaisuuttasi
- mikä rooli sen
tarjoamalla tuotolla
on elämässäsi?

Kuva: luotu tekoälyllä

Onko se kenties?

- Suvun vaalittavaa perintöä
- Elinkeino – tasaista tuloa
- Sijoitus- ja investointikohde
- Taloudellinen turva ("pankki")
- Lisätulojen lähde
- Kustannuserä – vain kuluja
- Toisarvoista

Vai jotain muuta

Kuva: luotu tekoälyllä

Tänään aiheena tuottava metsätalous

Metsätalous

Metsiä hoidetaan ja käytetään siten, että metsät tuottavat omistajalleen hyötyä kestäväällä tavalla.

- Mukana eri tulonlähteet - ei vain puuntuotanto
- Toiminnan edellytyksenä vastuullisuus (ekologinen ja sosiaalinen kestävyys sisältyy)

Tuottava (=taloudellisesti kannattava):

Metsän taloudellinen arvo ja rahallinen tuotto ovat kuluja suuremmat.

1. Metsänhoidon suositukset lyhyesti

Metsänhoidon suositukset ovat kokoelma metsien hoidon ja käytön vaihtoehtoja

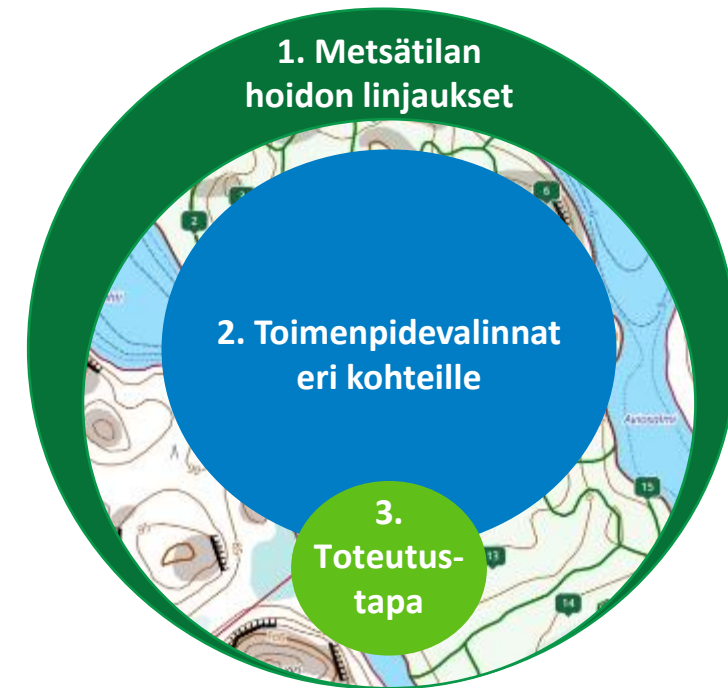
- **Metsänomistajille ja heitä palveleville ammattilaisille**
 - Kannustavat aktiiviseen ja monipuoliseen metsien hoitoon ja käyttöön
 - Tutkittua tietoa ja käytännön kokemuksesta saatua osaamista.
- **Laajassa yhteistyössä laaditut**
 - Tarjoaa: maa- ja metsätalousministeriö
 - Ylläpidon koordinointi: Tapio Oy

Saatavilla maksutta sähköisesti: www.metsanhoidonsuosituks.fi

Metsänhoidon suositukset auttavat tekemään omien arvojen mukaisia valintoja

- Auttaa onnistumaan omien tavoitteiden mukaisessa metsänhoidossa.
- Edesauttaa tekemään tietoisia päätöksiä (valintojen vaikutukset).

Metsänhoidon suositukset
ovat osa ammattilaisten
osaamista.

Niistä kannattaa käydä
keskustelua metsien suuntaa
pohdittaessa.

Hyvä metsäasiantuntija kuuntelee
metsänomistajaa ja ymmärtää hänen tilanteensa.

2. Suuntana tuottava metsätalous

Tuottavan metsätalouden oletuksia, mahdollisuuksia ja riskejä

▪ Lähtökohtana pitkän aikavälin perusoleukset (yli 100 vuotta)

- Suomalaiselle puulle on kysyntää ja sitä kannattaa tuottaa. Puuta käytetään monipuolisesti erilaisiin tarpeisiin. Kannattaa kasvattaa tukkia.
- Puuta kasvaa Suomessa runsaasti. Kasvuvauhti kiihtyy lämpenemisen ja jalostuksen seurauksena. Kotimaisten puulajien puulajisuhteet muuttuvat ilmastonmuutoksen myötä.

▪ Uusia mahdollisuuksia

- Uudet tulolähteet kuten luonnonarvokauppa

▪ Metsätalouden riskejä

- Laaja-alaiset puustotuhot (kuivuus ja seurannaistuhot)
- Poliittiset rajoitteet
- Suomalaisen metsäteollisuuden kilpailukyky

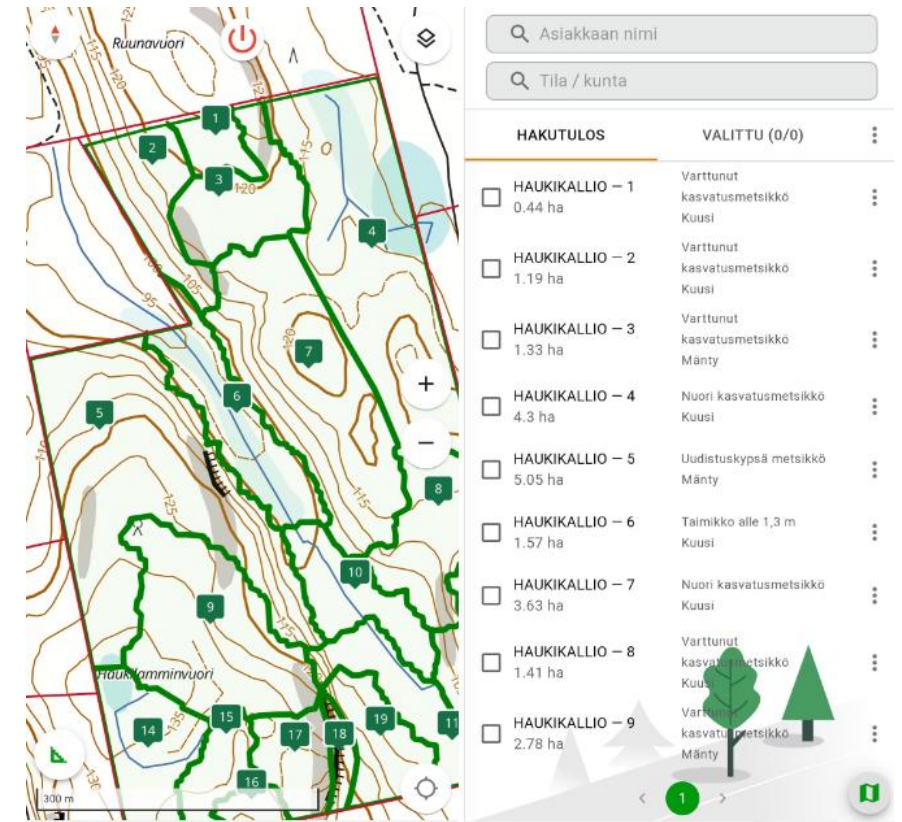
Nämä metsänhoidon suositukset pätevät aina eli ovat osa hyvää metsänhoitoa

Lähtökohdat kuntoon

- Perehdy metsänomistuksen perusteisiin (osaaminen)
- Tiedä mitä omistat ("luontopääoma")
- Päätä, mitä tavoittelet metsiltä ja mihin suuntaan niitä kehität

Tuumasta toimeen

- Ole suunnitelmallinen (katse tulevaan)
- Valitse kohteelle sopiva ratkaisu, joka tukee kokonaisuutta
 - kohdentaminen
 - monipuolisuus
 - ympäristöriskien minimointi
- Ole aktiivinen - toteuta oikea-aikaisesti

Kuvan lähde: Tapio

1. Suunta kertoo mihin mennään
2. Suunnitelma kertoo miten sinne päästään
3. Toteutus ratkaisee lopputuloksen.

Suunnitelmallisuus ja päämäärätietoisuus metsänomistuksessa? 1/3

- Lähtökohtana **tilanne ja suunta**:
 - Omistussuhteet ja päätöksenteon valtuudet oltava kunnossa
 - Tietoisuus omista metsistä, mahdollisuuksista ja rajoitteista
 - Tietoisuus markkinoista
 - Tiedetään oman osaamisen ja ajankäytön rajat
- Tarvittaessa suuntaa tarkastellaan uudelleen, jos olosuhteet muuttuvat.

Suunnitelmallisuus ja päämäärätietoisuus metsänomistuksessa? 2/3

- Suunnitelma auttaa kohti haluttua suuntaa.
- Erilaisia suunnitelmia hyvä olla
 - Yleiset linjaukset metsien käyttöä koskien – näin meillä toimitaan
 - Metsätilan hoidon ja käytön ajantasainen kokonaissuunnitelma – mitä missäkin ja koska
 - Omistamisen suunnitelma – pidän, lisään, luovun...
 - myös jatkajan osallistaminen / sitouttaminen
 - Kumppanuuksien suunnittelu

Suunnitelmallisuus ja päämäärätietoisuus metsänomistuksessa? 3/3

- Hyvin suunniteltu on puoliksi tehty.
- Toteutus edellyttää aktiivisuutta ja päätöksiä (sopimukset puukaupasta, palveluista jne.)
 - Seurataan metsän tilannetta ja markkinatilannetta
 - Toimitaan oikea-aikaisesti
 - Toimitaan suunnitelman mukaisesti tilanteeseen soveltaen.

Miten sanoittaisit oman päämääräsi metsätaloudessa?

- muista kertoa se myös
metsäkumppaneillesi.

”Pidän metsää vähän niin kuin
sijoituksena – hoidan sitä fiksusti,
jotta arvo ja tuotot kasvavat ajan
mittaan.”

”Tavoitteeni on saada metsästä
itselle hyötyä ja jättää se seuraavalle
omistajalle kokonaisuudessaan
paremmassa kunnossa kuin itse sen
sain.”

3. Keskeisiä valintoja

Keskeisiä valintoja tuottavassa metsätaloudessa: johdanko itse vai ulkoistanko?

Kenen vastuulla on huolehtia metsistäsi, niiden tuotosta ja siitä että toimenpiteistä päätetään ajallaan?

- **Ammattimainen palveluntuottaja.** Metsäomaisuuden hallinnon ja hoidon tai osan siitä voi ulkoistaa ammattilaisille. Tähän saatavilla erilaisia hoitosopimusmalleja.
- **Yhteismetsä.** Oman metsän voi myös liittää osaksi suurempaa kokonaisuutta. Tällöin toimitaan yhteismetsän yhteisen suunnitelman mukaisesti.
- **Johdan/johdamme itse.** Apuna luotettavat kumppanit.

Keskeisiä valintoja tuottavassa metsätaloudessa: kenen neuvoa kuuntelet / mitä tietolähteitä käytät?

TAPIO

Kuva: luotu tekoälyllä

Keskeisiä valintoja tuottavassa metsätaloudessa: missä hallitset tietoa metsäomaisuudestasi?

Vaihtoehtoja

1. Omassa päässä
2. Paperilla
3. Sähköisesti
 - Oma kirjanpito (myös historiatieto, muistiot)
 - Julkinen metsävaratieto Metsään.fi
 - Erillinen metsäomaisuuden hoidon palvelu

Sähköiset palvelut auttavat ennakoimaan metsien kasvua sekä aikatauluttamaan toimenpiteitä.

The screenshot shows the Metsään.fi web application interface. At the top, there is a navigation bar with the Metsään.fi logo, contact information (ASIAKASTUKI, Puh. 029 432 409), and a login section (TUTUSTUJA, Tatu Tutustuja). Below the navigation bar, there is a main menu with tabs: Etusivu, Metsätilat ja kartat, Hoitotyöt, Hakkuut, Luonto, and Asiointi. The main content area displays a map of a forest plot in Padasjoki, with a red outline indicating the plot area. The map includes various geographical features like lakes (Mustajärvi, Naukajärvi, Isekorpi) and forests (Mustikanmäki, Sammasuo). Below the map, there is a table showing the plot's details, including the area (PINTA-ALA: 34,3 ha) and the volume of wood (PUUSTO: Kokonaismäärä: 4 100 m³, Keskitilavuus: 120 m³/ha). The table also lists the management actions (HOITOTYÖT) and the harvests (HAKKUUT) for the plot. On the right side, there is a sidebar with links to 'OMA KARTTA', 'METSÄNKÄYTTÖ-ILMOITUKSET', and 'TYÖKOHDEILMOITUKSET'.

Keskeisiä valintoja tuottavassa metsätaloudessa: miten varmistat, että toimenpide on oikea?

Oikean toimenpiteen määrittely edellyttää tietoa ja osaamista

- Tavoitteet ovat selvillä (esimerkiksi taloudellisen tuoton maksimointi)
- Tietoa kasvupaikan puuntuotoksen potentiaalista --> paljonko kannattaa panostaa
- Tietoa kohteen tuhoriskeistä, ennakoiden
- Osaamista vaihtoehtoisista toimenpiteistä ja niiden
 - kustannuksista ja hyödyistä
 - ympäristövaikutuksista ja haittavaikutusten minimoinnista
- Toteutettavuudesta (löytyykö tekijä ja teknologia)

Miten välttää käytännössä "puuntuotannollisten hoitorästien" syntymistä?

- Tunne oma metsäsi ja pyri ymmärtämään metsän kasvua. Tietojärjestelmät auttavat.
- Uudistamisen jälkeen seuraa taimikonhoitovaihe. Se kestää kohteesta riippuen n. 1-20 vuotta. Ennakoi ja kalenteroi tulevat työt.
 - Sähköinen metsäsuunnitelma, ja sen ylläpitäminen ajantasalla
 - Muu merkintäkeino
 - Metsään.fi tarkastelu auttaa myös
- Suunnittele, miten toteutat
 - Itse vai porukalla
 - Teetettynä
- Ulkoista kaksi edellistä tarvittaessa.

Kuva: Kalle Vanhatalo

mitä kannattaa tehdä itse / mihin aikasi käytät?

■ Hallinnolliset työt

- Tietojen ylläpito metsistä (sähköinen metsäpalvelu tai metsäsuunnitelma)
- Vuotuinen veroilmoitus ja pidemmän aikavälin verosuunnittelu
- Mahdollisten tukien ja suojelukorvausten hakeminen ja ilmoitukset
- Metsänkäyttöilmoitukset sekä muut viranomaisten edellyttämät ilmoitukset maankäytöstä
- Metsästysoikeuksista ja muista käyttöoikeuksista sopimiset

Myös ns. metatyö – eli huoli omasta metsästä kuuluu tähän!

■ Metsän tilanteen seuranta

- Metsätilakäynti määrävälein (myös satelliittidatan hyödyntäminen)

■ Metsänhoitotyöt ja hakkuut

- Teetettäessä kilpailutus, sopiminen ja laadunseuranta
- Omatoiminen metsätyö turvallisesti (kustannussäästöä ja virkistäytymistä) + välineiden hankinta

■ Puukauppakohteen laadinta ja kilpailutus

- Myös markkinatilanteen seuranta varsinkin päätehakkuiden osalta

Esimerkki taimikonhoidosta

- tekisinkö itse vai teettäisinkö?

Miksi itse?

- Säästää ostokuluissa (eli omalla työllä taloudellista korvausta)
- Saat virkistystä ja liikuntaa
- Oman metsän tuntemus paranee, keino oppia uutta
- Tulee sen mukaista kuin haluat (jos osaaminen on hallussa)
- Keino sitouttaa myös jälkipolvia metsänomistukseen – oma kädenjälki metsässä

© TAPIO – PEREHDYTYSMATERIAALI METSÄALAN ISTUTUS- JA RANAUSSAHATOIHIN, 2023.

Miksi teetettynä?

- Voit käyttää oman aikasi muuhun kuten metsän käytön suunnitteluun
- Ammattimainen toteutus ja laatu
- Työn toteutus sovittuna aikana – työ tulee varmasti tehdyksi
- Toteutus vastaa erilaisia vaatimuksia (lainsäädäntö, metsäsertifiointi ja suositusten mukaiset hyvät käytännöt)
- Vältät metsätyön vaarat (nyrjähdykset, hyönteiset yms.)

Keskeisiä valintoja tuottavassa metsätaloudessa: miten varmistat toteutuksen laadun?

Lähtökohta on, että suunniteltu toimenpide on kohteelle sopiva ja oikea-aikainen – viivytys on kallista

Avainkohtia:

- Laadun omavalvonta
- Toteuttajan raportointi

Keskeisiä valintoja tuottavassa metsätaloudessa: miten optimoit metsän tuottoa?

- Kustannustehokas metsänuudistamisen ketju
- Investoinnit kasvun lisäämiseen
- Ensiharvennuksen laadukas toteutus
- Leimikoiden valmistelu ja onnistunut puunmyynti:
 - Kiinnostavat puukauppakohteet
 - Uudistushakkuiden ajoitus
 - Kilpailutuksen toteutus
- Muiden tuottomahdollisuuksien tunnistaminen

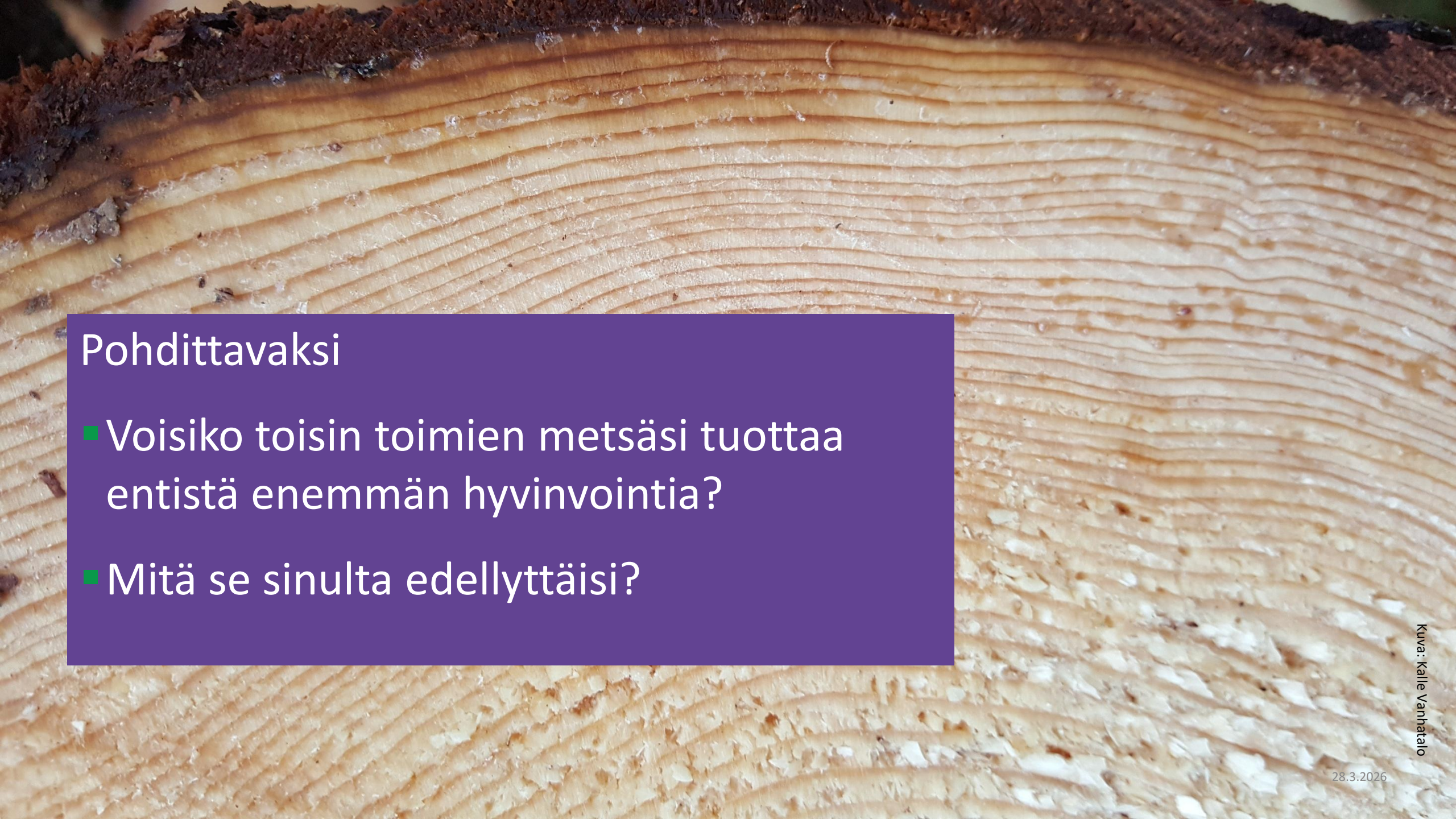

Metsät tarjoavat hyvinvointia – kun tuhoriskit ovat hallinnassa

- Metsien tuhonaiheuttajat (elolliset & elottomat) ja puiden lahottajat ovat osa luonnon kiertokulkua.
- Vähäistä suurempina ne kuitenkin haittaavat puuston kasvua, hiilensidontaa sekä taloudellista jalostusarvoa.

Mitä kotiin viemiseksi?

Pohdittavaksi

- Voisiko toisin toimien metsäsi tuottaa entistä enemmän hyvinvointia?
- Mitä se sinulta edellyttäisi?

Tapion Metsäntuntijat-podcast

Tapion Metsäntuntijat-podcast pureutuu suomalaisten metsien käytön ajankohtaisiin keskusteluihin. Keskustelua luotsaavat Tapion asiantuntijat ja vieraina kuullaan monipuolisesti metsäalaa edustavia ammattilaisia, tutkijoita, vaikuttajia ja metsänomistajia.

 <https://tapio.fi/podcast/>

WWW.METSANHOIDONSUOSITUKSET.FI

Kalle Vanhatalo

kalle.vanhatalo@tapio.fi

040 192 1874